

Tänk om politikerna såg detaljhandeln som en motor

Konkurrensverket har gjort det i utredning efter utredning. Nyttillträdda ministrar och generaldirektörer tycks ha det som ett stående premiärlöfte. Och för kommunpolitiker – oavsett partifärg – har det blivit ett populärt sätt att värva röster. Nämligen att klaga på konkurrensen inom dagligvaruhandeln.

I mer än ett decennium har det utretts, och utlovats åtgärder, som ska ge konsumenterna lägre priser och större valfrihet. Men lite har utträttats.

Ibland känns det som om dagens politiker inte förstått handelns mekanismer. För priser sänks inte genom att man bakbinder dagens etablerade aktörer. Felet med svensk handel är knappast antalet aktörer och butiker, utan snarare att de flesta butiker ser likadana ut och använder samma konkurrensmedel år ut och år in.

Sänkta priser och större mångfald kan bara åstadkommas genom att nya spelare kommer in på marknaden. Eller genom att små aktörer ges förutsättningar att växa och

fk Tankeställaren

Magnus Berthling, konsult för affärsutveckling och strukturfrågor inom detaljhandeln.

utmana. Men då måste nytänkande och strukturförändringar uppmuntras och hinder för nyetableringar tas bort.

Så om våra politiker verkligen menar allvar med att öka konkurrensen inom handeln är åtgärderna tämligen givna – bort med hämmande regelverk och framförallt möjligheten för landets kommuner att stoppa nyetableringar. Överlåt till landets konsumenter att bedöma om vi ska ha stora eller små butiker, lågpris eller mervärden, city- eller externlägen, söndagsstängt eller dygnet-runt-öppet.

Men politikerna kan faktiskt göra mer än så. De skulle kunna arbeta för att göra Sverige till en attraktiv marknad för investeringar i nya detaljhandelskoncept. Lek med tanken att våra politiker reste runt bland världens detaljhandelsdrakar och sålde in tanken på etableringar i Sverige – ett land i frontlinjen för effektiv varudistribution med krävande konsumenter som är öppna för nya idéer, och med ett positivt etablerings-

klimat där nya affärsidéer uppmuntras. Konkreta löften om mark och etableringstillstånd över hela landet skulle ingå i försäljningsarbetet.

Att inte bara motvilligt acceptera att Sverige vad det lider får samma detaljhandelsstruktur som övriga världen, utan i stället se detaljhandeln som en motor i utvecklingen av svensk ekonomi är en utmanande tanke. En aktiv detaljhandelspolitik skulle inte bara påverka priser och öka mångfalden utan också skapa nya jobb, inte bara inom handeln. Butiker ska byggas, utrustas och försörjas.

Orealistiskt? Politiker oavsett partifärg letar efter nya profilfrågor och kanske är tiden mogen för att utveckla ekonomi och samhälle genom handling snarare än passivitet.

Vågar vår inhemska detaljhandel anta utmaningen? Sverige som ett öppet slagfält med obegränsad etableringsfrihet? Säkert skulle en ökad grad av utländska etableringar och investeringar i praktiken ofta ske via uppköp, joint-ventures och partnerskap. Och det skulle nog vara av intresse för många svenska detaljhandelsföretag och bidra till att vitalisera och utveckla svensk handel med nya idéer, ny kompetens och nytt investeringskapital.